

Bilag 17.

Alf Ross Dr. jur. et phil.

Professor ved Københavns Universitet.

Lyngby, d. 27. marts 1963.

1. Med skrivelse af 13. ds. — j. nr. 14-01 — har statsministeriet under henvisning til en fra folketingets udvalg angående den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1960-61 modtaget henvendelse anmodet mig om at ville fremkomme med en udtalelse til belysning af administrationens beføjelser over for den lovgivende forsamling til at afholde ubevilgede udgifter. Folketingsudvalget har i denne forbindelse henledt opmærksomheden på visse bemærkninger i den af landsdommer Mogens Hvidt afgivne beretning om det over kontorchef i undervisningsministeriet Vagn Jensen afholdte tjenstlige forhør.

Således foranlediget skal jeg udtale følgende, idet jeg anmoder statsministeriet om at ville videregive nærværende skrivelse til folketingsudvalget.

Indholdsoversigt.

2. Grundlovsbestemmelser.
3. Tillægsbevillingsystemets oprindelse.
4. Spørgsmålet om ministrenes retsstilling og dets politiske betydning.
5. Folketingsflertallets opfattelse.
6. Udtryk herfor.
7. Regeringens og landstingsflertallets opfattelse.
8. Udtryk herfor.
9. Systemskiftets betydning.
10. Lov nr. 92 af 15. marts 1939.
11. Om grundlovsændring ved retsædvane.
12. Loven af 1939 er ikke accepteret som sædvaneret.
13. Formulering af retsopfattelsen i dag.
14. Støtte herfor i folketingsdebat 1949.
15. Folketingsdebat 1962.
16. Statsministerens skrivelse af 1. oktober 1948.
17. Finansudvalgets skrivelse af 26. september 1962.
18. Statsrevisorerens bemærkninger.

19. Rationelle overvejelser.
20. Hvornår er en udgift ubevilget?
21. Den underordnede tjenstemands retsstilling.
22. Folketingets interesse i, at det tjenstlige ansvar placeres.
23. Særlige bemærkninger.
24. Konklusion.
- (25. Jævnførelse med *Dansk Statsforfatningsret*).

2. Grundloven af 1953 indeholder i § 46, 2. stk., sålydende bestemmelse:

„Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketinget vedtagne finanslov eller i en af folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.“

Også kongeriget tidligere grundlove har indeholdt bestemmelser af tilsvarende, om ikke ganske ligelydende indhold, nemlig grundloven af 1849 § 52, stk. 3:

„Forinden Finantsloven er vedtagen, maa Skatterne ei opkræves. Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i samme.“

Grundloven af 1866 § 49, 2. pkt.:

„Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov.“

Grundloven af 1915 (1920) § 48, 2. pkt.:

„Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i den af Rigsdagen vedtagne Finanslov eller i en af Rigsdagen vedtagen Tillægsbevillingslov eller midlertidig Bevillingslov.“

3. Det i disse bestemmelser hjemlede krav om, at ingen udgift må afholdes uden forudgående bevillingshjemmel, har gennem hele perioden givet anledning til vanskeligheder og rejst konstitutionelle problemer,